

تاریخ علم

تاریخ علم در اسلام و ایران به روایت دکتر علی اکبر ولایتی (بخش اول)

باب تاریخ طب در ایران

آنچه در ادامه آمده، متن مجموعه مباحث مطرح‌شده از سوی دکتر علی اکبر ولایتی در مجموعه برنامه‌های «ایران» در سیمای جمهوری اسلامی ایران با موضوع تبیین تاریخ علم در اسلام و ایران است:

در باب تاریخ طب در ایران، نخستین پرسشی که باید به‌شایستگی پاسخ داده شود این است که سابقه پزشکی در ایران- یعنی هم در محدوده مرزهای کنونی سیاسی و هم در محدوده ایران فرهنگی- را تا چه دورانی می‌توان به عقب برد؟ یعنی اساسا قدمت این دانش در ایران چقدر است؟ در پاسخ باید گفت چه مرزهای ایران کنونی را معیار قضاوت بگیریم و چه پهنه فرهنگی ایران را که بسیار بزرگ‌تر از مرزهای سیاسی آن است، در هر دو صورت، پزشکی در ایران به قدمت تمدن در این سرزمین است. در تپه سنگ چخماق شاهرود ابزارهای مفرغی و استخوانی بسیاری متعلق به ۷۵۰۰ سال پیش از میلاد (یعنی ۱۰ هزار سال پیش) به دست آمده که برخی کاربرد جراحی داشته‌اند. در روند کشفیات شهرسوخته در استان سیستان وبلوچستان، نخستین نمونه جراحی جمجمه در ایران و کهن‌ترین چشم مصنوعی دنیا به دست آمده که حاکی از پیشرفت دانش پزشکی مردمان این تمدن و ابداع ابزارهایی در جراحی جمجمه است ^۱. جراحی جمجمه یادشده روی دختری انجام شده که حدود پنج‌هزار سال پیش می‌زیسته است.در این جراحی، بخشی از استخوان جمجمه برداشته شده و پس از خالی کردن و کاهش فشار مایعات مغز، با مس گذاخته اندود شده است. همچنین مردمان شهرسوخته نخستین مردمی بودند که بیش از پنج‌هزار سال پیش چشم مصنوعی‌ای ساختند که بسیار شبیه چشم واقعی بوده است. آنها چشم مصنوعی را به یاری نوعی موم و فیبرهای طلا که از یک نخ ابریشمین، نازک‌تر بود به مویرگ‌هایی آراسته بودند. این چشم در زنی که ۳۰ سال عمر کرده بود و در خردسالگی چشم چپ خود را از دست داده بود، یافت شده است ^۲. شماری از لوازم بزرگ و کوچک که از درون گورهای کاسیان ^۳ پیدا شده، آلات جراحی هستند. پژوهش‌های انجام‌شده روی آثار برجای مانده از کاسی‌ها و منابع تاریخی مواری، نشان داده که کاسی‌ها ارواح را به دو دسته تقسیم می‌کردند: بعضی از آنها را ارواح پاک و بعضی را ارواح پلیدی می‌دانستند و به اهریمن‌های متعددی باور داشتند که پاره‌ای از آنها اهریمنان بیماری‌زا بودند. احتمالا اهریمن شکستگی استخوان را «راکساز» ^۴ و اهریمن بیماری‌های درونی را «پی‌زاکا» ^۵ می‌نامیدند. درمان بیماری‌های انسان و حیوان در میان ایشان به دست اشخاص واحدی انجام می‌شد و ایشان تا حدودی گیاهان دارویی را می‌شناختند. از آن جمله، گیاهی به نام کوستا ^۶ را به صورت بخور برای سرفه و آیاماسکا ^۷ را برای دل‌درد به کار می‌بردند و گیاهی به نام آرانداتی ^۸ را برای ازدیاد شیر به مادران‌های تازه‌زا می‌خوراندند. اخته کردن حیوانات تر با مالش دادن، خرد کردن و فشردن بیضه‌بین دو چوب مرسوم بوده است. احتمالا شماری از لوازم بزرگ و کوچک که از درون گورهای کاسیان پیدا شده، آلات جراحی هستند ^۹.

ادامه دارد

۱- سیدسجادی، منصور (۱۳۸۶). گزارش‌های شهرسوخته ۱: کاوش در گورستان ۱۳۷۹- ۱۳۷۹، تهران، پایگاه میراث فرهنگی و گردشگری شهرسوخته، صص ۹ و ۴۳.
۲- رضایی، رضا (۱۳۸۹). آیین زیست در ایران باستان، تهران، جوانه توس، ص ۳۵.
۳- Kassian، کاسیان از اقوام قدیم ساکن در ایران بودند که از زمان‌های دور در کوهستان‌های زاگرس به‌ویژه در بخش مرکزی کوه‌های لرستان می‌زیستند. البته استرابون محل اصلی آنها را در دربندهای خزر، ناحیه خواربالای ری می‌نگارده که بعدها به لرستان رفته‌اند. نام شهر قزوین و دریای مازندران (کاسپین) نیز ممکن است به این قوم منسوب باشد. اما اصطلاح کاسپی یا کاسی ممکن است مفهوم وسیع‌تری داشته و شامل همه اقوام آسیایی ساکنین پیشا-آریایی ایران باشد. بیشتر تاریخ‌پژوهان کاسیان را از نژاد آسیایی دانسته و بر این نظرنند که اگر با هندواروپاییان ارتباط داشته باشند، ارتباطی دور و غیرمستقیم است (معین، ۱۳۵۸، ص ۱۵۱۸؛ دیاکونوف، ۱۳۵۷، ص ۱۲۱؛ تاج‌بخش، همان، ص ۲۶). کاسیان در حدود ۱۷۵۰ پ.م، به سرکردگی گنذش به بابل حمله کردند و تا ۱۱۷۴ پ.م، در آنجا حکومت کردند تا سرانجام از دولت عیلام شکست خوردند و به زاگرس عقب رانده شدند. این قوم بعدا کاملا مطیع آر پاییان شدند (معین، محمد (۱۳۵۸). اعلام: فرهنگ فارسی، تهران، امیرکبیر، چاپ سوم، صص ۱۵۱۹- ۱۵۱۸؛ هروودت (۱۳۵۶). تواریخ، ترجمه غلامعلی وحید مازندرانی، تهران، فرهنگستان ادب و هنر ایران، صص ۳۷۶- ۳۷۵؛ لوکاس، هنری (۱۳۶۶). تاریخ تمدن، ترجمه عبدالحسین آذرنگ، تهران، موسسه کیهان، ج ۱، ص ۱۲۷؛ مشکور، ۱۳۶۲، صص ۴۰- ۳۹؛ دایره‌المعارف فارسی (۱۳۴۵). به سرپرستی غلامحسین مصاحب، به کوشش رضا اقصی، تهران، فرهنگستان، ص ۲۴۰؛ آمیه، پیر (۱۳۴۹). تاریخ عیلام، ترجمه شیرین بیانی، تهران، دانشگاه تهران، ص ۵۰؛ تاج‌بخش، حسن (۱۳۷۹). تاریخ بیمارستان‌های ایران از آغاز تا عصر حاضر، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ص ۲۷.

- Rakasa-۴
- Pizaka-۵
- Costa-۶
- Apamarga-۷
- Arandhati-۸

۹- بارفروخته (۱۳۲۱ الف). «دامپزشکی در ادوار مهاجمین اولیه»، نامه دانشکده دامپزشکی، ش ۸ و ۹، صص ۲۷۵۵- ۲۷۵۳؛ تاج‌بخش، حسن (۱۳۷۹). تاریخ بیمارستان‌های ایران از آغاز تا عصر حاضر، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ص ۲۹.

نیمکت خبر

دانشگاه شریف همچنان در لیست تحریم‌ها

داود فرشچیان، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شریف با تاکید بر اینکه این دانشگاه همچنان در لیست تحریم‌های خارجی قرار دارد، گفت: «دانشگاه صنعتی شریف از حدود هشت سال پیش در لیست تحریم‌های خارجی قرار گرفت و همچنان در این لیست قرار دارد، اما این تحریم‌ها تأثیری بر تعاملات بین‌المللی ما وارد نکرده است و ما اهداف بین‌المللی خود را براساس برنامه پیش می‌بریم و مشکل خاصی در این زمینه نداریم.»
معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شریف در بخش دیگری از اظهارات خود با تاکید بر اینکه دانشگاهیان در خصوص وضعیت فعلی اقتصادی جامعه هشداریابی داده بودند، خاطرنشان کرد: «خوشبختانه وضعیت‌ها و پتانسیل‌های بسیار خوبی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی وجود دارد، به گونه‌ای که چندین سال پیش درخصوص وضعیت فعلی اقتصادی کشور هشداریابی از سوی این مراکز داده شده بود که متأسفانه مورد توجه قرار نگرفت و درخصوص مسائل پیش‌رو در سال‌های آینده نیز اگر هشدارهای این مراکز مورد توجه قرار نگیرد، وضعیت نامطلوبی خواهیم داشت. بنابراین دانشگاهیان تنها مراکزی هستند که در تمامی شرایط به‌ویژه تحریم می‌توانند به کمک جامعه بیابند و مشکلات موجود را رفع کنند.»

دانشگاه

سردار فدوی در همایش بزرگ «من هم یک سپاهی‌ام»:

عزم دانشگاه آزاد برای تربیت نیروی متخصص و متعهد جزم است

توسعه همه‌جانبه کشور خیلی خاص است.»

معاون هماهنگ‌کننده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ادامه داد: «دانشگاه آزاد اسلامی می‌تواند بی‌محایا وارد صحنه‌های حساس کشور شود و به‌عنوان الگو و سرمشقاً برای دیگر نهادهای کشور قرار گیرد.»

سردار فدوی اصلی‌ترین عنصر برای پیشرفت کشورها را نیروی انسانی دانست و افزود: «خوشبختانه نیروی انسانی متخصص و متعهد به وفور در ایران عزیز وجود دارد و آن چیزی که آمریکایی‌ها را در علم و فناوری زبازند کرده، نتیجه علم و دانش دانشمندان ایرانی حاضر در آمریکاست.»

معاون هماهنگ‌کننده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تغییراتی را که در دانشگاه آزاد اسلامی در طول یکی دو

ادامه داد: «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و دانشگاه آزاد اسلامی هر دو مولود انقلاب اسلامی هستند و امام‌را حل در تاسیس و شکل‌گیری آن نقش داشت.»

سردار فدوی اظهار داشت: «اگر نهادهای مجموعه‌های کشور با هم افزایی و براساس آیه‌های قرآن عمل می‌کردند، الان ظرفیت‌ها و توانمندی‌های کشور بیش از وضعیت فعلی بود. با تلاش مردم و مسئولان قطعا به گونه‌ای از این وضعیت اقتصادی عبور می‌کنیم که آمریکا و تحریم‌کنندگان از عملکرد خود پشیمان شوند.» او با تاکید بر نقش و جایگاه ویژه دانشگاه آزاد اسلامی در کشور گفت: «این دانشگاه مولود انقلاب است و پیش از انقلاب اسلامی آثاری از دانشگاه آزاد اسلامی در کشور وجود ندارد. نقش و سهم این دانشگاه در پیشرفت و

میثاق نامه دانشگاه آزاد اسلامی با سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

برادر بسیجی، سردار سرلشکر پاسدار محمدعلی جعفری

فرمانده محترم سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

باسلام و تحیات

سپاه پاسداران، یادگار رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) و پاره قلب نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران است که در طول چهار دهه همانند ذی مستحکم با جانفشانی‌های خود در جهت تحقق آرمان‌های انقلاب اسلامی در مقابل تمام تهدیدات دشمنان زبون ایستاده و مانع تحقق اهداف شوم آنان شده است. دفاع از وطن، درهم شکستن تروریسم آمریکا، شکست غائله‌های مختلف، پایان دادن به هوابیماریایی زنجیره‌ای، سازماندهی نیروهای مقاومت، تشکیل بسیج سازندگی با هدف از بین بردن شکاف‌های اجتماعی،

دفاع از حرمین ناموس اهل بیت (ع)، دفاع از عتبات عالیات، دستگیری جاسوسان، دستگیری مفسدان اقتصادی، ایجاد نیروی پهبادی نظیر کم در جهان، به اسارت گرفتن نظامیان آمریکایی، پیشرفت‌های اعجاز‌گونه موشکی و موارد بسیار دیگر، از خدمات فاخر و ارزشمند سپاه به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران بوده و هر کدام به تنهایی دلیلی بر دشمنی آشکار آمریکا است.

دانشگاهیان انقلابی دانشگاه آزاد اسلامی ضمن اعلام انجزار از سیاست‌های دولت بی‌خرد و تروریست‌پرور آمریکا در اقدام ناپیخردانه قراردادن نام سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در فهرست گروه‌های تروریستی، حمایت همه‌جانبه خود را از این سر بارزان سبزیپوش اعلام می‌دارد. دولت تروریست‌پرور آمریکا همچون چهار دهه گذشته با نادانی خود موجب اتحاد فراگیر ملت انقلابی ایران اسلامی با سلیقه‌های مختلف شده و این خود مهم‌ترین و روشن‌ترین دلیل بر انزوا و شکست این رژیم منحط در منطقه است. بدون تردید این نمایش بی‌سابقه مضحک و غیرقانونی دولت تروریست‌پرور آمریکا، کاری از پیش نخواهد برد، بلکه تنها مصداق‌ای از نقض فاحش قوانین بین‌المللی توسط این رژیم قانون‌شکن است. لذا انتظار است مجامع بین‌المللی بر خورده قاطع با این رفتار خلاف قوانین را از خود نشان دهند. ما بسیجیان دانشگاه آزاد اسلامی ضمن گرامیداشت حضور سردار رشید اسلام سرتیپ پاسدار فدوی به‌عنوان سمبل و نماد پاسداران شجاع و یسادرگاران جهاد و فداکاری، در جمع دانشگاهیان اعلام می‌داریم که به‌تصام قدرت در کنارتان خواهیم بود و درخواست داریم که همه ما به عضویت افتخاری سپاه پاسداران انقلاب اسلامی درآییم.

آمریکای تروریست‌پرور باید بداند جایگاه امروز ایران اسلامی در منطقه و جهان، بسیار برجسته‌است و جبهه مقاومت اسلامی توسط بسیجیان جهان اسلام شکل گرفته و با قدرت تمامی توطئه‌های استکبار جهانی را رصد و خنثی می‌نماید و سپهپاسداران انقلاب اسلامی به‌عنوان نیروی محوری جبهه مقاومت در خط‌مقدم این مبارزه قرار دارد، لذا چنانچه کوچک‌ترین خطایی از سوی آن بی‌خردان قلندر سر بزنند، تمامی آزادیخواهان جهان در کنار سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با بیستین سر برنده‌ای یا زهر(اس) و با شاعر «کلنا جنودک یا خمنه‌ای» خواب را از چشمان نیروهای تروریست آمریکا در تمام منطقه خواهند گرفت تا دیگر روی آرایش را نبینند.

در پایان مسئولان، اساتید و دانشگاهیان دانشگاه آزاد اسلامی با تمام عزیزان پاسدار دست بیعت داده و در جهت حفظ ارزش‌های نظام و آرمان‌های حضرت امام(ره) و پیروی از امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) تا پای جان ایستاده‌اند.

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»

»